

**Darba uzdevums 1. uzaicinājums iesniegt
priekšlikumus iniciatīvai *Urban Innovative Actions***

15/12/2015 – 31/03/2016

Saturs

1.	Ievads	4
2.	Atbilstīgās iestādes – kas var iesniegt pieteikumu.....	5
3.	1. uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tematiskais segums	7
4.	Finansējuma princips	13
5.	Projekta izstrāde un attīstība	13
	5.1. Partnerība iniciatīvā <i>Urban Innovative Actions</i>	13
	5.2. Projekta darbības	15
	5.3. Budžeta pozīcijas un attaisnotie izdevumi	15
6.	Pieteikuma iesniegšanas process.....	16
7.	Atlases process.....	16
	7.1. Atbilstības un pieņemamības pārbaudes.....	17
	7.2. Stratēģiskais novērtējums.....	18
	7.3. Operatīvais novērtējums.....	18
	7.4. Novērtējuma punktu skaitīšanas sistēma	19
8.	Publiskais iepirkums, revīzija un valsts atbalsts.....	19
9.	Kā iegūt palīdzību	19
10.	Galvenie datumi	20

1. Ievads

Kā minēts ERAF 8. pantā¹, Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF) var atbalstīt novatoriskas darbības pilsētu ilgtspējīgas attīstības jomā. Šajā satvarā Eiropas Komisija ir uzsākusi iniciatīvu *Urban Innovative Actions (UIA)*, lai identificētu un pārbaudītu jaunus risinājumus, kas ir paredzēti ar pilsētu ilgtspējīgu attīstību saistītu jautājumu risināšanai un ir svarīgi Eiropas Savienības līmenī.

Iniciatīvas *UIA* galvenais mērķis ir nodrošināt pilsētas pašvaldības iestādēm visā Eiropā telpu un resursus, lai tās pārbaudītu drosmīgas un nepierādītas idejas savstarpēji saistītu problēmu risināšanā un veiktu eksperimentus, kā tās darbojas sarežģītajā reālajā dzīvē. Atbalstāmajiem projektiem ir jābūt novatoriskiem, kvalitatīviem, izstrādātiem un īstenotiem, iesaistot galvenās ieinteresētās personas, mērķtiecīgiem un nododamiem tālāk.

Iniciatīvas *UIA* kopējais ERAF budžets ir apmēram EUR 372 miljoni.

UIA projekti tiks atlasīti, laika posmā no 2015. līdz 2020. gadam izmantojot ikgadējos uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus par vienu vai vairākiem Komisijas ierosinātajiem jautājumiem.

Viens projekts var saņemt līdz pieciem miljoniem eiro lielu ERAF līdzfinansējumu. Minimālais *UIA* projektu budžetu lielums nav noteikts. Tomēr iespējamība, ka tiks atbalstīti nelieli projekti (t. i., kuru ERAF finansējuma pieprasījums ir līdz vienam miljonam eiro), var būt samazināta, jo varētu būt grūtības pierādīt, ka tajos paredzētās darbības ir pietiekamas jēgpilnu secinājumu iegūšanai.

Projekts jāīsteno ne ilgāk kā trīs gadu periodā.

Iniciatīva *UIA* ir Eiropas Komisijas instruments, un to netieši pārvalda Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts. Lai īstenotu šo iniciatīvu, Komisija par pilnvaroto vienību ir noteikusi Ziemeļfrancijas-Padekalē reģionu. Iniciatīvas pārvaldības vajadzībām ir izveidots Pastāvīgais sekretariāts (PS).

Ar šo darba uzdevumu pilnvarotā vienība uzaicina atbilstīgās iestādes iesniegt projektu priekšlikumus 1. uzaicinājuma priekšlikumu iesniegšanai satvarā. Šim uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus ir piešķirts budžets EUR 80 miljonu apmērā.

¹Regula par Eiropas Reģionālās attīstības fondu (ES) Nr. 1301/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32013R1301>

Šajā dokumentā ir izklāstītas prasības un process, kas jāievēro saistībā ar 1. uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Tas ir jāskata kopā ar UIA pamatnostādņēm un norādījumiem par pieteikuma veidlapu, kas ir publicēti *UIA* tīmekļa vietnē.

2. Atbilstīgās iestādes – kas var iesniegt pieteikumu

UIA 2. pantā² noteikts, ka uz atbalstu *UIA* projektu īstenošanai var pieteikties tālāk minētās iestādes.

- Jebkura pilsētas pašvaldības iestāde vietējā administratīvajā vienībā, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definēta kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kurā ir vismaz 50 000 iedzīvotāju.
- Jebkura pilsētas pašvaldības iestāžu asociācija vai grupa vietējās administratīvajās vienībās, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definētas kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kurās kopējais iedzīvotāju skaits ir vismaz 50 000 iedzīvotāju; tās var būt arī pārrobežu asociācijas vai grupas, asociācijas vai grupas dažādos reģionos un/vai dalībvalstīs.

Vietējo administratīvo vienību un urbanizācijas līmeņa jēdzienu definīcijas nodrošina Eiropas Savienības Statistikas birojs *Eurostat*³. Jo īpaši iniciatīvas *UIA* satvarā vietējās administratīvās vienības jēdziens attiecas uz demokrātiski ievēlētu pārvaldes struktūru atbilstoši attiecīgajai pilsētas zonai (piemēram, pilsētas dome, pašvaldība, pilsētpagasts, utt.).

Lai nodrošinātu ar kopējo iedzīvotāju skaitu saistīto datu konsekveni, atsevišķas pilsētas pašvaldības iestādes un arī pilsētu asociāciju un grupu gadījumos, pieteikuma iesniedzēji tiek aicināti atsaukties uz informāciju, kas sniegta *Eurostat*⁴ izstrādātajā izklājlapp.

Tomēr ne visas dalībvalstis savas vietējās pašpārvaldes zonas raksturo kā vietējās administratīvās vienības, tāpēc *Eurostat* izklājlappā ir iespējamās dažas pretrunas un nepilnības. Tāpēc ir uzaicinātas pieteikties pilsētas pašvaldības iestādes, kuras uzskata, ka tām ir tiesības, tomēr tās netiek parādītas *Eurostat* izklājlappā, vai uzskata, ka informācija kaut kādā veidā neatbilst reālajai situācijai. Neskaidrību

²*UIA* Delegētā regula (ES) Nr. 522/2014: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32014R0522>

³Vietējās administratīvās vienības definīcija: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Local_administrative_unit_%28LAU%29

Urbanizācijas līmeņa definīcija: http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Degree_of_urbanisation

⁴EUROSTAT/pilsētu revīzijas datubāze, atbilstības tabula LAU2-NUTS2010, EU28 (2012): <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/local-administrative-units>

gadījumos *UIA* PS sadarbojas ar visiem attiecīgajiem partneriem, tostarp *Eurostat*, lai noteiktu tiesības iesniegt priekšlikumu.

To pilsētas pašvaldības iestāžu asociāciju un grupu kategorijā, kurās ir vismaz 50 000 iedzīvotāju, var tikt ietvertas iestādes ar organizētas aglomerācijas⁵ juridisko statusu, un tādēļ tās var uzskatīt par valsts struktūrām saskaņā ar valsts tiesību aktiem (t. i., *Communautés d'Agglomération* Francijā, *Città Metropolitana* Itālijā, *Metropolitan Authorities* Apvienotajā Karalistē), bet tajā var tikt ietvertas arī organizācijas bez organizētas aglomerācijas juridiskā statusa, kuras iesaistītās pilsētas pašvaldības iestādes izveido brīvprātīgi (jau pastāv vai tiek radītas iniciatīvas *UIA* vajadzībām).

Ja asociācijas un grupas tiek atzītas par organizētām aglomerācijām, iestāde, tostarp visas citas iesaistītās pilsētas pašvaldības iestādes, tiek uzskatīta par pilsētas pašvaldības iestādi.

Ja pilsētas pašvaldības iestāžu asociācijām un/vai grupām nav organizētas aglomerācijas juridiskā statusa, pilsētas pašvaldības iestādēm ir jānosaka viena galvenā pilsētas pašvaldības iestāde un saistītās pilsētas pašvaldības iestādes.

Iepriekšējā pieredze liecina, ka gadījumos, kad atsevišķus projektus iesniedz tādas pilsētu asociācijas vai grupas bez organizētas aglomerācijas statusa, kurās ir apvienojušās vairāk nekā trīs teritoriāli attālas pilsētas pašvaldības iestādes, pastāv risks zaudēt saskaņotību un rodas grūtības sasniegt jēgpilnus rezultātus. Tāpēc pilsētas pašvaldības iestāžu asociācijām un/vai grupām (bez organizētas aglomerācijas statusa), kuras vēlas iesniegt pieteikumu, ir jābūt teritoriāli piegulošām, kā arī jācenšas ierobežot iesaistīto saistīto pilsētas pašvaldības iestāžu skaitu.

Visām pilsētas pašvaldības iestādēm jāatrodas kādā no ES dalībvalstīm.

Tikai iepriekš uzskaitītās iestādes drīkst iesniegt pieteikuma veidlapu saskaņā ar uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus iniciatīvai *UIA*.

Pilsētas pašvaldības iestāde vai asociācija/grupa saskaņā ar šo uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus drīkst iesniegt tikai vienu projekta priekšlikumu.

⁵Organizētā aglomerācija tiek definēta kā pilsētas pašvaldības iestāžu asociācijas un grupas, kuras pārstāv politiski administratīvas institūcijas ar deleģētām pilnvarām attiecībā uz politikas veidošanu un īstenošanu *Urban Innovative Action* projekta politikas jomā.

3. 1. uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus tematiskais segums

Komisija ir nolēmusi tēmas, kuras pilsētas pašvaldības iestādes var risināt ar iniciatīvas *UIA* palīdzību, cieši saskaņot ar tēmām, kas ir noteiktas ES pilsētprogrammas satvarā.

Turklāt katrā uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus iniciatīvai *UIA* tiks ietverts ierobežots tēmu skaits.

1. uzaicinājumā iesniegt priekšlikumus pieteikuma iesniedzēji var iesniegt projektu priekšlikumus par šādām tēmām:

- nabadzības novēršana pilsētās (koncentrējoties uz vistrūcīgākajiem pilsētu mikrorajoniem);
- bēgļu un migrantu integrācija;
- enerģētikas pārkārtošana;
- darbvietas un iemaņas vietējā ekonomikā.

Kā jau minēts, Komisija vēlas saņemt projektus, kuros tiek piedāvāti radoši, novatoriski un ilgtspējīgi risinājumi dažādām identificētajām problēmām. Tā kā *UIA* būs arī jaunu ideju laboratorija, Komisija vēlas iedrošināt veikt jaunus eksperimentus, kuru pamatā ir dažādās jomās gūtā pieredze. Tādēļ Komisija ir centusies pārāk stingri nenoteikt iesniedzamo projektu veidus.

Turklāt, tā kā šie projekti būtībā ir izolēti testa gadījumi, pieeja jautājumam par ERAF finansējumu projektam kā daļai no vienota *UIA* projekta būs elastīga. Tomēr projektam kopumā ir jāatbalsta ERAF tematiskie mērķi un ieguldījumu prioritātes. Līdz ar to, ja nepieciešams, projekts var finansēt darbības, kas parasti tiktu finansētas saskaņā ar parastajām darbības programmām, izmantojot Eiropas Sociālo fondu (ESF), ja izpildās tālāk minētie nosacījumi.

1. Projekta laikā iegūtās zināšanas var uzskatīt par efektīvu ieguldījumu ERAF tematisko mērķu un ieguldījumu prioritāšu īstenošanā.
2. Projekts nav pārāk koncentrēts uz darbību, kas vairāk attiecas uz ESF.

• Nabadzības novēršana pilsētās (koncentrējoties uz vistrūcīgākajiem pilsētu mikrorajoniem)

Nabadzība ievērojami ietekmē pilsētas – vai nu tā rada izmaksas, jo samazinās produktivitāte un tiek zaudētas iemaksas valsts budžetā, vai arī rada blakusparādības, piemēram, pastiprinātas sociālās spriedzes iespējamību, palielinātu sliktas veselības varbūtību un pastiprinātu noslieci uz sociālo un teritoriālo segregāciju. Nabadzības jautājumu risināšana tieši ietekmē arī pašvaldību budžetus, piem., intensīvas atbalsta dienestu izmantošanas un nabadzības mazināšanas nolūkā piešķiramo pašvaldības

pabalstu/subsīdiju dēļ. Tāpēc nav pārsteidzoši, ka nabadzības mazināšanu pilsētās (un jo īpaši ar to saistīto sociālo/teritoriālo segregāciju) ieinteresētās personas pilsētas, valsts un Eiropas līmenī ir identificējušas kā vienu no galvenajām ES pilsētprogrammas prioritātēm.

Šī jautājuma identificēšana un tā svarīgums nav nekas jauns. Patiešām, viens no stratēģijas “Eiropa 2020” mērķiem ir par 20 miljoniem salīdzinājumā ar 2010. gadu samazināt to cilvēku skaitu, kuriem draud nabadzība vai sociālā atstumtība. Tomēr, lai gan tika noteikts šāds vērienīgs mērķis, kopš ekonomiskās krīzes sākuma situācija ir pasliktinājusies. Laikā no 2008. līdz 2012. gadam to cilvēku skaits Eiropas Savienībā, kam draud nabadzība vai sociālā atstumtība, ir palielinājies par 6,5 miljoniem līdz gandrīz ceturtdaļai (24,8 %) iedzīvotāju. Katrs ceturtais eiropietis 2012. gadā bija pakļauts nabadzības vai sociālās atstumtības riskam⁶. Tāpēc ir skaidrs, ka šajā jomā ir vēl daudz darba, radot novatoriskus risinājumus.

Ir vairāki nabadzību veicinoši faktori, piemēram, bezdarbs vai nodarbinātība apšaubāmās darbvietās, zemi ienākumi/pensijas un neatbilstoši sociālie pabalsti, zems izglītības līmenis, nevienlīdzība veselības aprūpes jomā, lielas ar mājokli saistītas izmaksas/slikts mājokļa stāvoklis un atrašanās vieta, traucēta piekļuve kvalitatīviem pakalpojumiem, bērnu aprūpei un izglītības iespējām, neefektīva pakalpojumu sniegšana, lielas/pieaugošas mājāsaimniecības izmaksas (piem., par pārtiku un komunālajiem pakalpojumiem, transporta izdevumi), vienas personas mājāsaimniecību/viena vecāka ģimeņu skaita pieaugums, diskriminācija un zema līmeņa līdzdalība kopienas un sabiedriskajā dzīvē. Šie faktori līdz ar citiem izveido nabadzības apburto loku, kas ir strukturāli un redzami koncentrēts telpā daudzās ES pilsētās un mikrorajonos. Šis jautājums ir īpaši svarīgs – nabadzība ne tikai saasina sociālās atšķirības starp cilvēkiem un grupām; bet arī ievērojami ietekmē veidu, kādā pilsētas definē to telpu un zonas. Līdz ar nabadzības palielināšanos palielinās arī risks, ka nabadzīgie pilsētnieki koncentrēsies pilsētu visnabadzīgākajās zonās, kuras raksturo sociālā segregācija, arvien lielākas pilsētnieku daļas stigmatizācija, ierobežotas pārvietošanās iespējas (tostarp sliktāka piekļuve sabiedriskajam transportam), ierobežota piekļuve kredītiem, mājokļa zaudēšana un ne tikai vides degradācija, bet arī samazināti valsts izdevumi tās novēršanai.

Lai reāli ietekmētu nabadzības samazināšanu pilsētās, Komisija vēlas saņemt projektus, kuros tiek piedāvāti novatoriski un jauni risinājumi, jo īpaši attiecībā uz galvenajiem faktoriem, kas veicina

⁶EK, Sestais ziņojums par ekonomisko, sociālo un teritoriālo kohēziju, 2014. gads: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications?title=&themeld=0&tObjectiveId=ALL&typeId=14&countryId=0&periodId=0&fundId=0&policyId=0&languageCode=en&search=1

nabadzības ciklu vistrūcīgākajās zonās. Komisija vēlas saņemt projektus, kuros, kombinējot cilvēku un vietas aspektus, tiek risināts jautājums par galveno cēlonisko faktoru savstarpējo saistību, lai identificētu un īstenotu ilgtspējīgus risinājumus, kas pārtrauktu sociālās un teritoriālās polarizācijas loku.

- **Bēgļu un migrantu integrācija**

Viens no svarīgākajiem galvenajiem globālās urbanizācijas faktoriem līdz ar dzimstību un paredzamo mūža ilgumu ir migrācija. Daudzās pilsētās tā var būt pat vissvarīgākā. Labi pārdomāta migrācijas politika ir būtiska efektīvas pilsētas attīstības sastāvdaļa. Tomēr migrācijas politika būs veiksmīga tikai tad, ja tās pamatā ir efektīva iekļaušanas politika, kas, sniedzot pakalpojumus un iespējas, nodrošina migrantu ilgtermiņa integrāciju pilsētas struktūrā.

Pilsētas šajā situācijā neapšaubāmi ir darbības centrā, jo sniegto pakalpojumu un infrastruktūras līmeņa un kvalitātes dēļ tās bieži vien ir pirmais migrantu galamērķis. Tādējādi pilsētām nereti nākas piedzīvot grūtu, sarežģītu un ilgstošu integrācijas un savstarpējās uzticēšanās veicināšanas procesu. Slikti pārvaldīta integrācija pilsētas struktūrā var izraisīt vairākas problēmas un neefektīvus risinājumus, kas vispār nespēj nodrošināt pamatvajadzības un veicina imigrantu atstumtību no darba tirgus, mājokļu pieejamības, veselības aprūpes un izglītības pakalpojumiem utt. Šis ir īpašs risks, kad pilsētas tiek aicinātas tikt galā ar liela mēroga un pēkšņu iedzīvotāju kustību, kas pēkšņi un negaidīti ietekmē pilsētās pieejamos pakalpojumus.

Daudzām ES pilsētas pašvaldības iestādēm tagad ir jārēķinās ar reālo situāciju, un, lai panāktu efektīvu migrantu un bēgļu iekļaušanu, politikā ir jāparedz attiecīgi risinājumi; runājot par ERAF, pastāv plašs tādu pasākumu klāsts, ar kuriem var atbalstīt efektīvu viņu integrāciju, piemēram:

- ieguldījumi sociālajā un veselības infrastruktūrā: kopienā veiktajā sociālajā aprūpē, kopienu centros, patversmēs, profilakses un primārās veselības aprūpes pakalpojumos utt.;
- ieguldījumi izglītības infrastruktūrā: bērnudārzos, skolās, arodskolās utt.;
- pilsētu atjaunošanā: fiziskajā un sociālajā bēgļu/migrantu koncentrēšanās zonu rehabilitācijā;
- mājokļu infrastruktūrā: sociālajos mājokļos.

Kā norādīts iepriekš, *UIA* projekti būtībā būs izolēti testa gadījumi, un tiek pieņemts, ka iepriekš uzskaitīto ieguldījumu veidu efektivitāte lielā mērā būs atkarīga no to saskaņošanas ar sociālās integrācijas un darba tirgus pasākumiem (piemēram, apmācību, valodu kursiem, konsultācijām,

sagatavošanu, profesionālās apmācības un nodarbinātības pasākumiem). Tāpēc pieeja jautājumam par ERAF finansējumu projektam kā daļai no viena *UIA* projekta būs elastīga, ja vien varēs uzskatīt, ka projekts kopumā atbalsta ERAF tematiskos mērķus un ieguldījumu prioritātes.

- **Enerģētikas pārkārtošana**

Enerģētikas pārkārtošanu vislabāk var definēt kā pāreju no sistēmas, kurā dominē ierobežotas (galvenokārt fosilās) enerģijas izmantošana, uz sistēmu⁷, kurā galvenokārt tiek izmantota atjaunojamo energoresursu enerģija, kā arī maksimāli izmantotas iespējas, ko sniedz paaugstināta energoefektivitāte un labāka enerģijas pieprasījuma pārvaldība. Līdzīgi kā daudzu citu problēmu gadījumā, arī pilsētu zonas ir vietas, kurās vislielāko progresu var panākt, īstenojot enerģētikas pārkārtošanu. Pilsētu attīstības un darbības veids ievērojami ietekmē enerģijas pieprasījumu, jo 60–80 % no globālā enerģijas patēriņa rodas pilsētās, un tās rada aptuveni tādu pašu daļu CO₂ emisiju.

Tas ir izšķirošs jautājums Eiropas Savienībai. Augsta līmeņa energoefektivitāte ir izdevīga energoapgādes drošībai, ilgtspējībai, pieejamībai mājāsaimniecībām un rūpniecībai, kā arī ES ekonomikas konkurētspējai. Patiešām, tas ir viens no galvenajiem ES klimata un enerģētikas politikas mērķiem, kā noteikts pēdējā Enerģētikas savienības paziņojumā, 2014. gada Eiropas Savienības enerģētiskās drošības stratēģijas un energoefektivitātes stratēģijas paziņojumā.

Vairākus gadus pilsētas ir virzījušās uz priekšu, saistībā ar ilgtspējīgu enerģiju īstenojot vietējās iniciatīvas un projektus un ir bijušas līderes jautājumā par enerģētikas pārkārtošanu, padarot to efektīvāku un drošāku. *UIA* mērķis ir palīdzēt paātrināt šo pārkārtošanu. Nenosakot striktus priekšnoteikumus par to, kādu veidu projektus vēlamies saņemt, tomēr pilsētu pašvaldības iestāžu iesniegtajos projektos vajadzētu ietvert dažus tālāk minētos galvenos elementus. Piemēram:

- atjaunojamo energoresursu enerģijas ražošanas palielināšana vietējā līmenī un tās sadales uzlabošana;
- ēku renovācija energoefektivitātes uzlabošanai – ēkas patērē apmēram 40 % no ES galīgā enerģijas patēriņa, un šajā jautājumā var panākt vislielāko un visrentablāko uzlabojumu;
- energoefektivitātes pasākumi enerģētiskās nabadzības riska un tās seku (piem., sliktas veselības, bērnu nabadzības, zema izglītības līmeņa utt.) mazināšanai;

⁷Energy Cities, 30 Energy Cities priekšlikumi par enerģētikas pārkārtošanu pašvaldībās un pilsētās, 2014. gads: http://www.energy-cities.eu/IMG/pdf/cahier_short_jan2014_en.pdf

- zemu oglekļa emisiju tehnoloģijas izmantošanas veicināšana;
- atbalsts energoefektivitātei un inteligēntajai enerģijas pārvaldībai publiskajā infrastruktūrā un mājokļu sektorā;
- apkures un dzesēšanas pieprasījuma iegrožošana un novatorisku, labai draudzīgu ēku un mikrorajonu apkures/dzesēšanas risinājumu ieviešana;
- ar tehnoloģijām nesaistīto barjeru nojaukšanas jautājumi, t. i., veicinot uzvedības izmaiņas, kas nozīmētu ilgtspējīgāku izvēli un samazinātu enerģijas pieprasījumu.

Iepriekš aprakstītie darbību veidi parāda, ka “enerģētikas pārkārtošana” ietver tehnoloģijas, sociālos, kultūras, ekonomikas un vides aspektus, un ir acīmredzami, ka tas nozīmē arī aktīvāku pilsoņu un kopienu lomu. Pilsētas pašvaldības iestādēm, brīvi eksperimentējot ar drosmīgām idejām, ir jācenšas iesaistīt un informēt pilsētniekus, vismaz lai nodrošinātu viņu savlaicīgu iesaistīšanos jauno, situācijas uzlabošanai paredzēto tehnoloģisko risinājumu ieviešanā.

• **Darbvietas un iemaņas vietējā ekonomikā**

Diskusijās par ES pilsētprogrammu jautājums par jaunu darbvietu radīšanu neatlaidīgi tika izvirzīts par vienu no galvenajām ES, dalībvalstu, pilsētu un iedzīvotāju prioritātēm. Tas nav pārsteidzoši, jo, lai gan bezdarba līmenis pēdējā laikā ir krities, 22,6 miljoni ES iedzīvotāju ir bezdarbnieki kopš 2015. gada septembra, daudzi no viņiem atbilst vecuma grupām, kas parasti ir visražīgākās un veido veselīgu, plaukstošu sabiedrību.

Tāpat kā, runājot par citām tēmām, pilsētas ir unikālā pozīcijā, lai risinātu šo problēmu, jo pilsētas pašvaldības iestādes pieņem vairākumu iedzīvotāju vistiešāk skarošos lēmumus. Tā kā Eiropas Savienība pakāpeniski pārvar ekonomisko krīzi, ir jāatceras, ka vairāk nekā divas trešdaļas ES darbaspēka dzīvo pilsētās un ka pilsētu aglomerācijas Eiropā ir galvenais novatorisma, konkurētspējas un ekonomikas izaugsmes dzinējspēks. Tāpēc pilsētām ir būtiska loma atbilstošu apstākļu veidošanā novatoriskiem ieguldījumiem, kas paredzēti lielāka skaita un labāku darbvietu radīšanai šo pilsētu iedzīvotājiem, kā arī to atbalstā.

Vēlreiz jāpiemin, ka sagaidāmo projektu veidi nav precīzi noteikti, taču *URBACT* ziņojums “Vairāk darbvietu: labākas pilsētas”⁸ varētu būt iedvesmas avots, jo tajā ir noteikti daži no pasākumiem, ko var veikt pilsētas pašvaldības iestādes, lai stimulētu izaugsmi un darbvietu radīšanu. Piemēram:

- vietējo piegādes ķēžu stiprināšana, lai palīdzētu vietējai ekonomikai gūt labumu no vietējā tirgus, un aktīva loma vietējo uzņēmumu un ieinteresēto personu sakaru izveidē, kā arī iespēju radīšanā gan vietējos, gan plašākos tirgos;
- pasākumi, lai palīdzētu palielināt pieprasījumu un pastiprinātu vietējo mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) saikni ar plašākiem tirgiem;
- esošo MVU atbalsts, identificējot to galvenās problēmas un nodrošinot novatoriskus risinājumus;
- uzņēmējdarbību veicinošas vides nodrošināšana, sadarbojoties ar uzņēmējiem un veidojot saikni starp papildu uzņēmumiem (t. i., cikliska ekonomika, atkritumi no viena procesa ir izejviela citam...);
- paplašinātas uzņēmējdarbības kultūras attīstīšana un jaunu uzņēmumu un sociālo uzņēmumu dibināšanas veicināšana, veidojot labvēlīgu vietējo ekosistēmu, tostarp ar “uzņēmumu inkubatoru” un līdzīgu iniciatīvu palīdzību;
- tādu ekonomikas sektoru veicināšana, kuros ir daudz darbvietu, piem., zaļās ekonomikas, veselības aprūpes, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju utt.

Komisija atzīst, ka, lai gūtu vislielāko labumu no ekonomiskās izaugsmes, pilsētām savā darba tirgū ir jānodrošina laba pieprasījuma (pieejamās darbvietas) un piedāvājuma (cilvēki, kuri uz tām pretendē) atbilstība. Būtiska ir iemaņu līmeņa uzlabošana un labākas spējas prognozēt darba tirgus vajadzības; cilvēkiem ir nepieciešamas īstās iemaņas, ja viņi vēlas ilgstoši strādāt pie konkurētspējīga darba devēja. Izstrādājot veicamo darbību plānu, pilsētas varētu ņemt vērā šādus elementus: darbu ar izglītības iestādēm, lai saskaņotu mācības ar mainīgajām darba tirgus vajadzībām, iemaņu pieprasījuma stimulēšanu, sadarbojoties ar darba devējiem, lai nepieciešamās iemaņas būtu zināmas jau iepriekš.

Kā norādīts iepriekš, *UIA* projekti būtībā būs izolēti testa gadījumi, tādēļ pieeja jautājumam par ERAF finansējumu projektam kā daļai no vienota *UIA* projekta būs elastīga, ja vien varēs uzskatīt, ka projekts

⁸Vairāk darbvietu: labākas pilsētas, *URBACT* ziņojums, 2013. gads: <http://urbact.eu/more-jobs-better-cities-framework-city-action-jobs>

kopumā atbalsta ERAF tematiskos mērķus un ieguldījumu prioritātes; un ka projekts nav pārāk koncentrējies uz darbību, kas visticamāk tiktu finansēta no ESF līdzekļiem.

4. Finansējuma princips

Iniciatīva *UIA* ievēro “kopējo izmaksu” principu. Projektu līdzfinansē ERAF, nepārsniedzot 80 % no attaisnotajām izmaksām. Katram ERAF līdzekļus saņemošajam partnerim ir jānodrošina publiskā vai privātā sektora ieguldījums budžetā (vismaz 20 % apmērā) no saviem līdzekļiem vai citiem avotiem. Tomēr lielākā daļa ieguldījumu nāk no valsts sektora avotiem.

UIA maksājumu shēmas pamatā galvenokārt ir ERAF avansa maksājumu princips:

- pirmo ERAF avansa maksājumu, kas atbilst 50 % no ERAF subsīdijas, pilsētas pašvaldības iestāde saņem pēc Subsīdiju līguma parakstīšanas;
- otro ERAF avansa maksājumu, kas atbilst 30 % no ERAF subsīdijas, pilsētas pašvaldības iestāde saņem pēc tam, kad ir iesniegts un apstiprināts starpposma progresu ziņojums, kurā ietverta projekta izdevumu revīzija;
- trešais ERAF maksājums tiek veikts pēc tam, kad ir apstiprināts gala progresu ziņojums, kurā ietverta arī projekta izdevumu revīzija
- ERAF noslēguma maksājums projektam tiek veikts pēc tam, kad ir iesniegts un apstiprināts gala kvalitātes ziņojums

Sīkāka informācija par *UIA* projektu finansēšanas principu ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 1.7. sadaļā.

5. Projekta izstrāde un attīstība

5.1. Partnerība iniciatīvā *Urban Innovative Actions*

Ir paredzēts, ka *UIA* projektos pilsētas pašvaldības iestādes izveido spēcīgu vietējo partnerību ar atbilstošiem papildu partneriem. Visiem partneriem jābūt no ES. Partnerība var tikt izveidota tālāk minētajā veidā.

- **Pilsētas pašvaldības iestāde:** iniciatīvas *UIA* funkcijas nodrošina pilsētas pašvaldības iestāde, kas ir atbildīga par vispārējo visa projekta īstenošanu un vadību.

Svarīgi!

- Ja asociācijas un grupas tiek atzītas par organizētām aglomerācijām, iestāde, tostarp visas citas iesaistītās pilsētas pašvaldības iestādes, *UIA* projekta satvarā tiek uzskatīta par pilsētas pašvaldības iestādi.
- Ja pilsētas pašvaldības iestāžu asociācijām un/vai grupām nav organizētas aglomerācijas juridiskā statusa, pilsētas pašvaldības iestādēm ir jānosaka viena galvenā pilsētas pašvaldības iestāde un saistītās pilsētas pašvaldības iestādes. Jo īpaši:
 - galvenā pilsētas pašvaldības iestāde atbild par vispārējo visa projekta īstenošanu un vadību un uzņemas visu finansiālo un juridisko atbildību attiecībā uz pilnvaroto iestādi;
 - saistītās pilsētas pašvaldības iestādes (SPPI) atbild par konkrētu darbību izpildi un saistīto nodevumu/iznākuma izstrādi. SPPI saņems daļu no projekta budžeta un atskaitīsies par izmaksām, kas radušās darbību izpildes nodrošināšanai.

- **Piegādes partneri:** institūcijas, aģentūras, organizācijas, privātā sektora partneri un asociācijas, kam būs aktīva loma projekta īstenošanā. Tie ir atbildīgi par konkrētu darbību izpildi un saistīto nodevumu/iznākuma izstrādi. Jāpiebilst, ka tikai organizācijas, kurām ir juridiskas personas statuss, ir tiesīgas piedalīties projektā oficiālo partneru statusā. Konsultējošās firmas, kuru galvenais mērķis ir Eiropas projektu izstrāde un vadība, nav tiesīgas piedalīties projektā oficiālo partneru statusā.

Plašākas ieinteresēto personu grupas arī būtu jāiesaista projekta izstrādē un īstenošanā. Grupā var būt ietvertas institūcijas, aģentūras, organizācijas un asociācijas. Tām netiek piešķirta konkrēta loma, bet tās tiek uzskatītas par būtiskām, lai nodrošinātu vienmērīgu un efektīvu projekta īstenošanu, kā arī dalītas īpašumtiesības uz projektu.

Piegādes partneri un jebkuras citas organizācijas, kas ir iekļautas plašākā ieinteresēto personu grupā, pašreizējā uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus satvarā nevar iesniegt projekta priekšlikumu.

Sīkāka informācija par pilsētas pašvaldības iestādes (saistīto pilsētas pašvaldības iestāžu, ja tādas ir) un piegādes partneru lomām un pienākumiem ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 2.1. sadaļā.

5.2. Projekta darbības

UIA projektu modelī darbības tiek organizētas, pamatojoties uz darba paketēm, un atbalsta vienu vai vairākus ERAF tematiskos mērķus un ar tiem saistītās investīciju prioritātes, kā noteikts KNR 9. panta pirmajā daļā⁹ ES struktūrfondi un investīciju fondiem (ESIF) un ERAF 5. pantā.

Katram projektam ir jānodrošina *UIA* eksperta atbalsts:

- lai pastāvīgi sniegtu ieteikumus un norādījumus par darbības būtību, it īpaši attiecībā uz novatorisko saturu;
- lai sniegtu palīdzību dokumentācijas un iznākuma izstrādē, kas ļauj uzkrāt un izplatīt gūto pieredzi, labāko praksi utt. plašai auditorijai;
- lai nodrošinātu darbību pareizu izpildi saskaņā ar pieņemto priekšlikumu.

UIA ekspertu piesaistes izmaksas (arī ceļa un izmitināšanas izmaksas) būs jāsedz no iniciatīvas *UIA* līdzekļiem.

Sīkāka informācija par *UIA* ekspertu lomu un uzdevumiem ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 1.5. sadaļā.

5.3. Budžeta pozīcijas un attaisnotie izdevumi

Visi ar *UIA* projektu īstenošanu saistītie izdevumi ir attaisnojami atbilstoši *UIA* pamatnostādnēm un ir iekļauti atbilstīgajās budžeta pozīcijās:

- Personāls
- Birojs un administrācija
- Ceļošana un viesnīcas
- Ārējās zināšanas un pakalpojumi
- Aprīkojums

⁹Kopīgo noteikumu regula (ES) Nr. 1303/2013: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32013R1303>

- Infrastruktūra un būvniecības darbi

6. Pieteikuma iesniegšanas process

Pieteikuma pakotnē 1. uzaicinājumam iesniegt priekšlikumus iniciatīvai *UIA* tiek ietverti šādi dokumenti:

- šis darba uzdevums (pieejams visās ES valodās);
- pieteikuma veidlapas darba versija, apstiprinājuma lapa un norādījumi (pieejami visās ES valodās).

Turklāt *UIA* pamatnostādnes (pieejamas tikai angļu valodā) ir izmantojamas kā izsmeļošs informācijas avots par iniciatīvas vispārīgajiem noteikumiem.

Visa dokumentācija ir pieejama arī *UIA* tīmekļa vietnē.

Pieteikuma process ir pilnībā bezpapīra, jo tiek izmantota *UIA* elektroniskā datu apmaiņas platforma (*Electronic Exchange Platform – EEP*). **Pieteikums tiek veidots no pieteikuma veidlapas un apstiprinājuma lapas ar ieskenētu parakstu.** Saite uz *EEP* šo dokumentu izveidošanai un iesniegšanai ir pieejama līdz ar iepriekš minētajiem dokumentiem *UIA* tīmekļa vietnē. Pieteikuma iesniegšanai *EEP* būs pieejama ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms iesniegšanas termiņa.

Pretendentiem stingri ieteicams aizpildīt pieteikuma veidlapu skaidrā angļu valodā, lai gan to var iesniegt arī jebkurā no oficiālajām ES valodām. Jāpiebilst, ka iesniegto pieteikuma veidlapu stratēģiskā un operatīvā novērtēšana tiks veikta, pamatojoties uz to versiju angļu valodā (citā valodā iesniegtā pieteikuma veidlapa tiks iztulkota angļu valodā, izmantojot Pastāvīgā sekretariāta (PS) nolīgta ārpakalpojumu sniedzēja pakalpojumus). Tulkojuma kvalitāte netiek garantēta.

Galīgais pieteikuma veidlapas un apstiprinājuma lapas iesniegšanas termiņš ir 31/03/2016, 14h00 CET.

7. Atlases process

Katrs iesniegtais pieteikums nonāk atlases procesā, kas ir organizēts pa šādiem posmiem:

1. Atbilstības un pieņemamības pārbaudes.
2. Stratēģiskais novērtējums.

3. Operatīvais novērtējums.

7.1. Atbilstības un pieņemamības pārbaudes

Pēc uzaicinājuma slēgšanas tiek novērtēta saņemto pieteikuma veidlapu un to pielikumu atbilstība oficiālajiem atbilstības un pieņemamības kritērijiem. Šie kritēriji ietver obligātās tehniskās prasības, kas bez izņēmumiem attiecas uz visiem iesniegtajiem priekšlikumiem. Atbilstības un pieņemamības pārbaudes veido tālāk minētie elementi.

Atbilstība

1. Pieteikuma veidlapa ir iesniegta elektroniski, izmantojot *EEP*, pirms termiņa, kas norādīts šī uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus darba uzdevumā.
2. Pieteikuma veidlapa ir pilnībā aizpildīta
3. Pieteikuma iesniedzējs ir pilsētas pašvaldības iestāde vietējā administratīvajā vienībā, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definēta kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kur ir vismaz 50 000 iedzīvotāju.

VAI

Pieteikuma iesniedzējs ir pilsētas pašvaldības iestāžu asociācija vai grupa vietējās administratīvajās vienībās, kas atbilstoši urbanizācijas līmenim ir definētas kā pašvaldība, pilsēta vai priekšpilsēta, kur kopā ir 50 000 iedzīvotāju.

4. (Ja piemērojams) Ja asociācijai vai grupai nav organizētas aglomerācijas juridiskā statusa, tiek norādīta galvenā pilsētas pašvaldības iestāde un saistītās pilsētas pašvaldības iestādes.
5. Tiek ievēroti termiņi: projekta beigu datums atbilst uzaicinājumā un iniciatīvā noteiktajām prasībām.
6. Tiek ievērotas prasības attiecībā uz maksimālo budžetu, kā arī līdzfinansējuma princips.

Pieņemamība

1. Parakstīta apstiprinājuma lapa ir augšupielādēta *EEP* sistēmā un pievienota pieteikuma veidlapai līdz uzaicinājuma termiņa beigām.

Ja netiek ievērotas visas iepriekš noteiktās prasības, pieteikuma vērtēšana netiek turpināta.

7.2. Stratēģiskais novērtējums

Ārējo ekspertu grupa veic par atbilstīgiem un pieņemamiem atzīto pieteikumu stratēģisko novērtējumu. Stratēģiskais novērtējums veido 80 % no kopējā projekta novērtējumā piešķirtās nozīmes, un tas tiek veidots no šādiem kritērijiem:

- novatorisms (40 % no nozīmes) – cik lielā mērā pieteikuma iesniedzējs spēj pierādīt, ka projekta priekšlikums ir jauns un tajā ir skaidri redzams vērtības pievienošanas potenciāls;
- partnerība (15 % no nozīmes) – cik lielā mērā galveno ieinteresēto personu iesaistīšana ir svarīga attiecīgā projekta īstenošanā;
- izmērāmība (15 % no nozīmes) – cik lielā mērā projekts sniegtu izmērāmus rezultātus;
- pārnesamība (10 % no nozīmes) – cik lielā mērā projekts būtu pārnesams uz citām pilsētām visā Eiropā.

Paredzamie indikatīvie novērtēšanas jautājumi par katru kritēriju ir sniegti *UIA* pamatnostādņu 3.2.2. sadaļā.

Stratēģiskā novērtējuma rezultātā ārējo ekspertu grupa izstrādā pieteikumu novērtējumu un sarindo tos. Vienojoties ar Komisiju, pieteikumiem, kuru rezultāts pārsniedz noteiktu robežu, tiek veikts operatīvais novērtējums.

Lēmums pieteikuma iesniedzējiem tiek paziņots stratēģiskā novērtējuma procesa beigās.

7.3. Operatīvais novērtējums

Operatīvo novērtējumu veic PS, un šis novērtējums veido 20 % no kopējā projekta novērtējumā piešķirtās nozīmes.

Operatīvā novērtējuma galvenais mērķis ir novērtēt priekšlikuma kvalitāti (tostarp projekta pamatojumu, darba plāna lietojamību, konsekvensi un saskaņotību, piedāvāto pārvaldības struktūru kvalitāti, budžeta saskaņotību un proporcionalitāti, piedāvāto saziņas darbību kvalitāti).

Paredzamie indikatīvie novērtēšanas jautājumi par kritēriju “Kvalitāte” ir sniegti *UIA* pamatnostādņu 3.2.3. sadaļā.

Pēc operatīvā novērtējuma atlases komiteja, kurā darbojas pilnvarotā vienība un Komisija, satiekas, lai veiktu galīgo atlasī. Komisija panāk galīgo vienošanos par to, kuri projekti tiek atlasīti. Pieteikuma iesniedzējiem lēmums tiek paziņots operatīvā novērtējuma procesa beigās.

7.4. Novērtējuma punktu skaitīšanas sistēma

Katram vērtētajam kritērijam tiek piešķirts punktu skaits diapazonā no 1 līdz 5, attiecīgi iegūstot projekta vidējo punktu skaitu.

Sīkāka informācija par novērtējuma punktu skaitīšanas sistēmu ir sniegta *UIA* vadlīniju 3.2.4. sadaļā.

8. Publiskais iepirkums, revīzija un valsts atbalsts

Projekta partneri, kas saskaņā ar attiecīgās valsts iepirkuma tiesību aktiem atbilst līgumslēdzējas iestādes definīcijai, ievēro piemērojamos publiskā iepirkuma noteikumus.

Projektā deklarēto izdevumu revīziju veic neatkarīgs revidents. Neatkarīgās revīzijas atzinums attiecas uz deklarēto izdevumu likumību un pareizību, produktu un pakalpojumu nodrošināšanu, deklarēto izdevumu pamatojumu un izdevumu un darbību atbilstību Kopienas un nacionālajiem noteikumiem.

Apstiprinātajos projektos ir jāievēro valsts atbalsta noteikumi; ar valsts atbalstu tiek saprastas jebkāda veida priekšrocības, ko selektīvi piešķir attiecīgās valsts publiskās iestādes. Tāpēc saimnieciskajām darbībām (t. i., produktu vai pakalpojumu piedāvāšanai tirgū), kas ir saistītas ar iniciatīvas *UIA* finansētajiem projektiem, ir jābūt saskaņotām ar valsts atbalsta noteikumiem. Ja tiek identificētas valsts atbalsta darbības, projektu priekšlikumu iesniedzējiem ir jāņem vērā, ka var tikt piemēroti ierobežojumi.

Sīkāka informācija par publisko iepirkumu un valsts atbalstu ir sniegta *UIA* pamatnostādņu 4.5.7. un 4.5.8. sadaļā.

9. Kā iegūt palīdzību

PS darbinieki būs gatavi palīdzēt pieteikuma iesniedzējiem jebkādos tehniskos jautājumos, kas var rasties, atbildot uz uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus. Kontaktinformācija ir sniegta *UIA* tīmekļa vietnē.

PS arī organizēs četrus seminārus pieteikumu iesniedzējiem pilsētās, kas atrodas Eiropas ziemeļos, dienvidos, austrumos un rietumos. Pieteikumu iesniedzējiem paredzēto semināru datumi un norises vietas ir norādītas *UIA* tīmekļa vietnes sadaļā “Notikumi”.

10. Galvenie datumi

- 15/12/2015 – 1. uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus uzsākšana.
- 31/03/2016 – pieteikuma veidlapu iesniegšanas termiņš.
- 10/2016 – indikatīvais termiņš galīgajam lēmumam par projektu apstiprināšanu.
- 10/2016 – indikatīvais apstiprināto projektu sākuma datums.

Ceram, ka drīzumā varēsim iepazīties ar jūsu projektu priekšlikumiem!